

**Karta(sylabus)modułu/ przedmiotu
PEDAGOGIKA**

studia pierwszego stopnia/profil ogólnoakademicki

Przedmiot:	Emisja głosu Voice production	
Rok: II	Semestr: III	
Rodzaje zajęć i liczba godzin:	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Wykład		
Ćwiczenia	30	
Liczba punktów ECTS:	1	

Cel przedmiotu	
C1	Zapoznanie studentów z fizjologicznymi podstawami emisji głosu i techniki mówienia.
C2	Uświadomienie zagrożeń wynikających z nieprawidłowej pracy aparatu oddechowego, fonacyjnego i artykulacyjnego.
C3	Wypracowanie prawidłowych nawyków oddechowych, fonacyjnych i artykulacyjnych.
C4	Zapoznanie ze sposobami usprawnienia aparatu artykulacyjnego.
C5	Poznanie zasad ortofonicznych i korekta błędów wymawianiowych.
C6	Zapoznanie z zasadami higieny głosu.
C7	Uświadomienie roli kultury żywego słowa w pracy pedagoga.
C8	Doskonalenie „sztuki wymowy” na tekstach słuchanych, czytanych i głoszonych.

Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	
1	BRAK

Efekty kształcenia	
	W zakresie wiedzy:
EKW1	Zna medyczne podstawy emisji głosu; opisuje zagrożenia wynikające z nieprawidłowej pracy aparatu oddechowego, fonacyjnego i artykulacyjnego.
EKW2	Opisuje wpływ czynników zewnętrznych i wewnętrznych, na jakość głosu nauczyciela; charakteryzuje niepokojące objawy chorób narządu głosu.
EKW3	Określa zasady ortofoniczne, normy wymowy polskiej.
	W zakresie umiejętności:
EKU1	Prawidłowo realizuje technikę mówienia stosując podparcie oddechowe, uruchamiając przeponę reguluje również napięcie krtani.
EKU2	Wykonuje poprawnie ćwiczenia oddechowe, fonacyjne i artykulacyjne, buduje kompetencje w operowaniu nośnym i czystym głosem.
EKU3	Prawidłowo opracowuje tekst do czytania, wygłaszania (poprawnie frazuje, akcentuje, przestankuje, intonuje); przygotowuje i wygłasza krótką wypowiedź na określony temat.
	W zakresie kompetencji społecznych:

EKK1	Jest świadomy, że głos nauczyciela jest kluczowym narzędziem w jego pracy i wzorem dla ucznia.	
EKK2	Stosuje zasady higieny głosu; jest przekonany o konieczności ćwiczeń w pracy nad głosem w aspekcie profilaktyki i zachowania głosu w pełnej sprawności.	
Treści programowe przedmiotu		
Forma zajęć – ćwiczenia		
	Treści programowe	Liczba godzin
ĆW1	Głos – podstawowe narzędzie w pracy nauczyciela (zasady higieny pracy głosem).	1
ĆW2	Choroby zawodowe głosu (niepokojące objawy i zagrożenia).	1
ĆW3	Budowa i funkcjonowanie aparatu głosotwórczego.	1
ĆW4	Elementy anatomii i fizjologii układu oddechowego.	1
ĆW5	Kształtowanie głosu w rozluźnionym ciele (postawa, techniki relaksacyjne).	2
ĆW6	Ćwiczenia prawidłowego oddechu mownego (podparcie oddechowe).	3
ĆW7	Ćwiczenia pomocne w pracy nad głosem (usprawniające pracę rezonatorów, fonacyjne).	2
ĆW8	Budowa i funkcjonowanie aparatu artykulacyjnego.	1
ĆW9	Zasady ortofoniczne, prawa wymowy polskiej	1
ĆW10	Ćwiczenia artykulacyjne, jako niezbędny element pracy nad głosem..	2
ĆW11	Błędy artykulacyjne i koartykulacyjne oraz ich korekta.	1
ĆW12	Praca nad uzyskaniem nośności, wytrzymałości i kondycji głosu.	3
ĆW13	Zaburzenia mowy, jako czynnik ograniczający kompetencje komunikacyjne (przeciwwskazania do pracy w zawodzie z racji występujących wad).	1
ĆW14	Prawidłowa interpretacja i realizacja głosowa tekstu (frazowanie, akcentacja, intonacja i tempo mowy).	3
ĆW15	Praktyczne ćwiczenia sztuki starannej wymowy na tekstach czytanych (łamańce z dykcją).	3
ĆW16	Praktyczne ćwiczenia kultury słowa, sztuki wymowy, prezentacji na tekście głoszonym.	3
ĆW17	„Mistrz mowy polskiej” – ćwiczenia wrażliwości odbioru kultury żywego słowa.	1
	Suma godzin:	30

Metody i środki dydaktyczne	
M1	Dyskusja.
M2	Burza mózgów.
M3	Pokaz.
M4	Analiza tekstów z dyskusją.
M5	Ćwiczenia laboratoryjne.
SD1	Teksty drukowane.
SD2	Nagranie dźwiękowe.

SD3	Pomoce logopedyczne.

Sposoby oceniania	
Ocenianie kształtujące	
F1	Frekwencja i aktywność.
F2	Prezentacja (na podstawie konspektu).
F3	Demonstrowanie ćwiczeń emisyjnych.
Ocenianie podsumowujące	
P1	Prezentacja tekstu czytanego.
P2	Prezentacja tekstu głoszonego.

Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Średnia liczba godzin na realizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z wykładowcą, realizowane w formie zajęć dydaktycznych – łączna liczba godzin w semestrze	30
Godziny kontaktowe z wykładowcą realizowane w formie np. konsultacji – łączna liczba godzin w semestrze	0
Praca własna studenta: przygotowanie do zajęć, zapoznanie się z literaturą, wykonanie prac zaliczeniowych-łączna liczba w semestrze	0
Suma godzin:	30
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu	1

Literatura podstawowa i uzupełniająca	
	Literatura podstawowa
1	Grabias S.(1997), Język w zachowaniach społecznych, Lublin
2	Dłuska M.(1986), Fonetyka polska, Warszawa-Kraków
3	Toczyska B(2007), Głośno i wyraźnie: 9 lekcji dobrego mówienia, Gdańsk
4	Wieczorkiewicz B.(1998), Sztuka mówienia, Warszawa
	Literatura uzupełniająca
1	Toczyska B. (2000), Elementarne ćwiczenia dykcji, Gdańsk
2	Prygoń S. (2007), Interpretacja. Mówię, czytam, wygłaszam, Warszawa
3	Przybysz-Piwko M. (2006), Emisja głosu nauczyciela, Warszawa
4	Zakrzęski J. (2005), Gawędy o potędze słowa. Poradnik oratorski, Warszawa
5	Czubaś W. Urbańczyk S. (1994), Podręczny słownik poprawnej wymowy polskiej, Kraków-Katowice
6	Szletyńska Z. ,Szletyński H. (1982), Prawidłowe mówienie, Warszawa
7	Walczak- Deleżyńska M.(2001), Aby język giętki... Wybór ćwiczeń artykulacyjnych od J. Tennera do B. Toczyskiej, Wrocław

Efekt kształcenia	Odniesienie danego efektu kształcenia do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Stopień w jakim efekty kształcenia związane są z przedmiotem	Odniesienie danego efektu do efektów specjalnościowych	Stopień w jakim efekty kształcenia związane są z przedmiotem	Odniesienie danego efektu do efektów nauczycielskich	Stopień w jakim efekty kształcenia są związane z przedmiotem	Cele przedmiotu	Treści programowe	Metody i środki dydaktyczne	Sposoby oceniania
EKW1	K_W05	+			N_W 14	+++	C1	ĆW4, ĆW8,	M1, M3, SD3,	F3,P1
EKW2	K_W17	+++			N_W 11	+++	C2, C6	ĆW1, ĆW2, ĆW3,	M2,M3, SD1, SD3,	F3,P1
EKW3	K_W08	+++			N_W 02	+	C5	ĆW9, ĆW11,	M5, M3, SD1, SD2,	F3,P1
EKU1	K_U09	+++			N_U 07	+	C3	ĆW6, ĆW7, ĆW10,	M3,M5, SD3,	F2,P2,
EKU2	K_U07	+++			N_U 06	+	C3, C4	ĆW5, ĆW10, ĆW12,	M3,M3, SD2	F2,P2,
EKU3	K_U07	+++			N_U 16	+++	C8	ĆW14, ĆW15, ĆW16	M3,M4, M5, SD2,	F2,P2,
EKK1	K_K01	+++			N_K 01	+	C7	ĆW13, ĆW17,	M1,M3, SD2, SD1	F2,F3, P1,P2,
EKK2	K_K08	++			N_K 06	++	C2, C6	ĆW1,	M1,M3, SD2,	F1,F2, P1

Formy oceny – szczegóły	
Na ocenę 2 (ndst)	- nie zna medycznych aspektów emisji głosu i zagrożeń wynikających z nieprawidłowej pracy aparatu oddechowego, fonacyjnego i artykulacyjnego; - nie potrafi wymienić czynników zewnętrznych i wewnętrznych wpływających na jakość głosu nauczyciela; nie potrafi wskazać niepokojących objawów sygnalizujących choroby narządu głosu; - nie zna zasad ortofonicznych i norm wymowy polskiej, - nie potrafi kształtować głosu w rozluźnionym ciele, przyjmować właściwej postawy podczas mówienia; - nie potrafi zrealizować podparcia oddechowego, nie reguluje również obciążenia krtani; - nie potrafi wykonać poprawnie ćwiczeń oddechowych, fonacyjnych i artykulacyjnych, a tym samym wykazać kompetencji w operowaniu nośnym i czystym głosem; - nie potrafi opracować tekstu do czytania, wygłaszania (niepoprawnie frazuje, akcentuje, przystankuje, intonuje); - prezentuje wymowę błędną, nie jest świadomy, że głos nauczyciela to kluczowe narzędzie w jego pracy i wzór dla ucznia; - nie stosuje

	zasad higieny głosu; nie wykazuje chęci w realizacji ćwiczeń emisyjnych; nie ma świadomości profilaktyki w pracy nad głosem.
Na ocenę 3 (dst)	- potrafi wymienić podstawowe medyczne aspekty emisji głosu oraz wskazać typowe zagrożenia wynikające z nieprawidłowej pracy aparatu oddechowego, fonacyjnego i artykulacyjnego; - potrafi wymienić najistotniejsze czynniki zewnętrzne i wewnętrzne wpływające na jakość głosu nauczyciela oraz wskazać typowe, niepokojące objawy, w chorobach narządu głosu; - zna główne zasady ortofoniczne i normy wymowy polskiej; - demonstruje właściwą postawę podczas mówienia; - potrafi w ćwiczeniach prawidłowo realizować podparcie oddechowe, a tym samym dokłada starań, by uruchamiając przeponę odciążać krtań w procesie mówienia; - potrafi wykonać najistotniejsze ćwiczenia oddechowe, fonacyjne i artykulacyjne; - potrafi opracować tekst do czytania, wygłaszania, choć zdarzają mu się błędy; - potrafi prezentować wymowę prawidłową, choć popełnia drobne błędy dykcyjne; jest świadomy roli nauczyciela, jako wzoru wymowy; - potrafi poprawnie stosować kluczowe zasady higieny głosu w celach profilaktycznych
Na ocenę 3+ (dst+)	- potrafi wymienić podstawowe medyczne aspekty emisji głosu oraz wskazać typowe zagrożenia wynikające z nieprawidłowej pracy aparatu oddechowego, fonacyjnego i artykulacyjnego; jest aktywny na zajęciach; - potrafi wymienić najistotniejsze czynniki zewnętrzne i wewnętrzne wpływające na jakość głosu nauczyciela oraz wskazać typowe, niepokojące objawy, w chorobach narządu głosu; jest aktywny na zajęciach; - zna główne zasady ortofoniczne i normy wymowy polskiej; jest aktywny na zajęciach; - demonstruje właściwą postawę podczas mówienia; jest aktywny na zajęciach; - potrafi w ćwiczeniach prawidłowo realizować podparcie oddechowe, a tym samym dokłada starań, by uruchamiając przeponę odciążać krtań w procesie mówienia; jest aktywny na zajęciach; - potrafi wykonać najistotniejsze ćwiczenia oddechowe, fonacyjne i artykulacyjne; bierze aktywny udział w zajęciach; - potrafi opracować tekst do czytania, wygłaszania, choć zdarzają mu się błędy; jest aktywny na zajęciach i chętnie usprawnia kompetencje w interpretacji głosowej tekstu; - potrafi prezentować wymowę prawidłową, choć popełnia drobne błędy dykcyjne; chętnie usprawnia swoje kompetencje w zakresie zmagania się z foniczną realizacją tekstu; jest świadomy roli nauczyciela, jako wzoru wymowy; - potrafi poprawnie stosować kluczowe zasady higieny głosu, czego dowodzi praktyczne przygotowanie do zajęć.
Na ocenę 4 (db)	- potrafi wymienić i ogólnie scharakteryzować medyczne aspekty emisji głosu oraz omówić schematycznie zagrożenia wynikające z nieprawidłowej pracy aparatu oddechowego, fonacyjnego i artykulacyjnego; - potrafi wymienić i ogólnie scharakteryzować czynniki zewnętrzne i wewnętrzne wpływające na jakość głosu nauczyciela oraz wskazać niepokojące objawy, w chorobach narządu głosu; - potrafi omówić główne zasady ortofoniczne i normy wymowy polskiej; - demonstruje zawsze staranną postawę podczas mówienia; - potrafi prawidłowo realizować podparcie oddechowe, a tym samym prezentuje głos dobrej jakości w mowie czytanej i głoszonej; - potrafi właściwie wykonać ćwiczenia oddechowe, fonacyjne i artykulacyjne; bierze aktywny udział w zajęciach; - potrafi opracować tekst do czytania, wygłaszania, a jego wypowiedź jest spójna, logiczna i przejrzysta, naznaczona kulturą żywego słowa; - potrafi prezentować wymowę staranną; chętnie usprawnia swoje kompetencje w zakresie zmagania się z foniczną realizacją tekstu; jest świadomy roli nauczyciela, jako wzoru wymowy; - stosuje zasady higieny głosu w celach praktycznych (ma na uwadze podnoszenie jakości swojego głosu) i profilaktycznych.

Na ocenę 4+ (db+)	- potrafi wymienić i scharakteryzować poprawnie medyczne aspekty emisji głosu oraz omówić zagrożenia wynikające z nieprawidłowej pracy aparatu oddechowego, fonacyjnego i artykulacyjnego; jest zawsze aktywny na zajęciach; - potrafi wymienić i scharakteryzować czynniki zewnętrzne i wewnętrzne wpływające na jakość głosu nauczyciela oraz wskazać niepokojące objawy, w chorobach narządu głosu; jest zawsze aktywny na zajęciach; - potrafi omówić zasady ortofoniczne i normy wymowy polskiej; jest zawsze aktywny na zajęciach; - demonstruje zawsze staranną postawę podczas mówienia; jest zawsze aktywny na zajęciach; - potrafi prawidłowo realizować podparcie oddechowe, a tym samym prezentuje głos dobrej jakości w mowie czytanej i głoszonej; jest zawsze aktywny na zajęciach; - potrafi właściwie wykonać ćwiczenia oddechowe, fonacyjne i artykulacyjne; bierze aktywny udział w zajęciach i wykorzystuje właściwie wiedzę teoretyczną by rozwijać profesjonalne umiejętności; - potrafi opracować tekst do czytania, wygłaszania, a jego wypowiedź jest spójna, logiczna i przejrzysta, naznaczona kulturą żywego słowa; jest zawsze aktywny na zajęciach; - potrafi prezentować wymowę staranną; chętnie usprawnia swoje kompetencje w zakresie zmagania się z foniczną realizacją tekstu; jest świadomy roli nauczyciela, jako wzoru wymowy; jako słuchacz dostrzega i poprawia błędy w interpretacji głosowej tekstu (własnego bądź innych); - stosuje zasady higieny głosu w celach praktycznych (ma na uwadze podnoszenie, jakości swojego głosu) i profilaktycznych; jest chętny do prezentacji na forum (przygotowany teoretycznie i praktycznie do zajęć).
Na ocenę 5 (bdb)	- potrafi wyczerpująco scharakteryzować medyczne aspekty emisji głosu oraz wnikliwie omówić zagrożenia wynikające z nieprawidłowej pracy aparatu oddechowego, fonacyjnego i artykulacyjnego; - potrafi szczegółowo scharakteryzować czynniki zewnętrzne i wewnętrzne wpływające, na jakość głosu nauczyciela oraz wskazać niepokojące objawy, w chorobach narządu głosu; - zna zasady ortofoniczne i normy wymowy polskiej, a w swoich wypowiedziach dowodzi wysokiej kultury żywego słowa; - zawsze prezentuje wzorcową postawę podczas mówienia, a tym samym buduje głos w rozluźnionym ciele; - wzorcowo prezentuje technikę mówienia, stosując podparcie oddechowe, a dyscypliną mięśni (nie wysiłkiem) daje wzór naturalnego, nośnego głosu; - wzorcowo demonstruje ćwiczenia oddechowe, fonacyjne i artykulacyjne; bierze aktywny udział w zajęciach i wykorzystuje właściwie wiedzę teoretyczną dowodząc efektywnej pracy, nad jakością swojego głosu.

Prowadzący zajęcia:	mgr Magdalena Tchórz-Wójtowicz
Jednostka organizacyjna:	Katedra Pedagogiki PWSZ w Chełmie